X-ik évfolyam. 22-ik szám. Köszeg, 1890. junius 1-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Köszeg ünnepe.

A pünkösdhétfői nagy kirándulással megültük a város ujból való születésének ünnepét; átadtuk Köszeget jövendőbeli rendeltetésének. A százados harczok moraja elnémult. Romban hevernek várálkotmányaink, egykori dicsőségünk jelvényei. A város szereplésével elmerült a jog, az országos viszonyok változtával elvesztettük exisztenczánk alapföltételeit. A mit a véletlen juttatott, vagy a sors, talán azért, hogy egyszerre alá ne merüljünk, apránként veszitjük el, s még épen csak annyi maradt, amennyi elég arra, hogy legyen betevő falatunk, hogy tengethessük életünket. Föld- és szőlőmívelésünk nem fedezi szükségleteinket; erdőgazdaságunk nem eredményez sokat; iparunk, kereskedelmünk meg nincsen. Mint egy bizonyos czél után törekvő gyermek, mikor akadályra találva visszafordul, s ujból próbál szerencsét, — akként vagyunk most mi. Századokon át haladtunk e g y irány felé ugyanazon eszközök segitségével, mig most azon kellett magunkat észrevennünk, hogy az irányt eltévesztettük, mert, vagy nem volt elég eszköz, vagy elvesztettük a meglevőket, a melyekre támaszkodva haladnunk kellett volna. Mikor aztán már kézzel fogható volt, hogy hiába törtetünk előre, hogy sikos az út: akkor megálltunk, hogy más indulási pontról próbáljunk szerencsét.

A kiindulási pontot — meglehet kényszerhelyzetünknél fogva — a város kedvező szép fekvésében kerestük és találtuk fel. A czél: megismertetni az idegennel mind ama előnyöket, melyeket Köszeg erdő- és szőlőfedte hegyeivel, ozondús levegőjével, egészséges forrásvizével s városi jellegével nyujt annak, aki üdülni, pihenni vágyik; hogy őt körünkbe vonjuk s itt tartózkodását egyrészt kedvessé tegyük, másrészt pedig hasznunkra forditsuk. Vannak kevésbé alkalmas helyek az idegen befogadására, és mégis sikerült azokat emelni. Miért ne prosperálna az idegen-forgalom Köszegen? Miért ne ragadnók meg mi is a természet nyujtotta előnyöket, ha másképen nincs mire támaszkodnunk?

Megtettük!

Azaz megtettünk minden előkészületet arra nézve, hogy a régi iránynyal, mint olyannal, a mely nem vezethet czélhoz, szakitva, egy uj, egy nekünk jobban megfelelő, mert biztosabb irány felé haladhassunk; megtettünk, és pedig válságos körülmények között immár annyit, amennyi alapmunka számába megy.

És ezt ünnepségekkel kötöttük össze. Mint mikor impozáns épületek alapkövét rakják le a lehető legnagyobb ünnepségek mellett, mivel nagyszerü reményeket kötnek a tető alá kerülő kolosszus rendeltetéséhez — akként jártunk el mi is a jövő alaplerakásánál. Ünnepeltünk s az ünnepségre meghivtuk vetélytársainkból lett szövetségeseinket, Szombathely városának lakosait.

És ők eljöttek.

Eljöttek a szombathelyiek impozáns számban és álláskülünbség nélkül. A sajtó képviselői, főtisztviselők, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, hogy velünk érezzenek, örüljenek, élvezzenek és megerősitsék e helyről világgá bocsátott hitelveinket.

Eljöttek, hogy elfogadják békojobbunkat, hogy megszünjék a torzsalkodás, az érdekharcz; mert hiszen utaink most már különböznek. Mi támogatjuk őket az ő törekvéseikben, ők — hiszszük legalább — készek a mi javunkat előmozditani. A testvérharcz soha sem vált hasznára egyik félnek sem; elmerült abban az egyik, meggyöngült benne a másik és legfeljebb egy harmadik, az idegen diadalmaskodott felettük, elvivén előlök a konczot. Ezt beláttuk mi; ők sem lesznek más véleményben.

F e j l ő d j é k, v i r á g o z z é k ő s **Sabaria**; e m e l k e d j é k, n y e r j e n j e l e n t ő s é g é b e n a r é g i **Gensi**.

E z legyen jelszavunk s e r r e egyesüljön Szombathely és Köszeg testvériesen érző lakossága; e z legyen a k ö z ö s czél.

Az utak ugyan különbözők, de a czél lehet e g y és legyen is e g y a fenti értelemben.

És mert mi ily értelemben fogtuk fel a mult hétfői találkozás és kirándulás jelentőségét, kétszeresen örülünk az ünnepség sikerén, azt kivánva még csak, hogy Szombathely sajtója, Szombathely lakossága hasonlólag gondolkozzék és ezeutul szent legyen köztünk a béke.

Ne zavarja meg semmi sem a létrejött szövetség intentióinak békés voltát, mely ha jól esik Europának, bizonyára nekünk sem fog ártani. Iparkodjunk testvéries jó egyetértéssel és együttműködéssel egymást hathatósan támogatni, legyünk készek egymásért — élni, halni.

TÁRCZA.

Az éjféli nap országa.

— A „Köszeg és Vidéke" eredeti tárczája. —

Norvégia Európának természeti szépségekkel legmegáldottabb országa; Fjord-vidékei (tengeröblök) páratlanok a világon, virágzó városok, virányos partok, hatalmas vizesések, örök hóborította hegyóriások, jéghegyek találkoznak itt, a természet legbűbájosabb panorámáját nyújtva s ami legcsodálatosabb, ez idő szerint mind ezeket éjjeli 11 órakor, Norvégia északi részében pedig még éjfelkor is ragyogó napfény mellett bámulhatjuk. Az éjféli nap hazája az az örök nappal.

A Sveicz, Olaszország természeti panorámája eltörpül Norvégia előtt. Ennél szebbet, nagyszerübbet nem alkodott a nagy természet.

És mégis hazánkból ezrenként rándulnak a touristák a Sveiczba; mig Norvegiába alig megy valaki. De ennek oka igen egyszerü: nagyon drága oda az utazás.

Hazánk művelődésének igen nagy szolgálatot fog tenni tehát az irók, művészek, orsz. képviselőkből stb. legutóbb megalakult utazást rendező bizottsága, mely lehetővé teendi meghivott vendégeinek, hogy az egész dán-norvég-svéd utazást az idén társas utazásban a rendes árnak körülbelül $^1/_4$ részén megtehessék s az egész út (Hamburgtól) nem fog többé kerülni 80 frtnál.

Emlékezni fognak olvasóink, hogy tavaly szintén e rendezőség nagy kirándulást rendezett Turinba és a Sveiczon át Párisba, a világkiállitásra. Emlékezetében lehet még olvasóinknak az az ünnepélyes fogadtatás, melyben a társaság vendégeit Párisban a kormány és a városi hatóság részesitették, oly ünnepélyek, lakomák, bálokra kapván (ingyen) meghivást, hol a világ kitünőségei voltak együtt s hová mások ezrekre menő áldozatok árán se juthatnak.

Ugyanily, sőt tán még fényesebb fogadtatás és ünnepélyek vannak kilátásban tiszteletükre az idén Bécsben, Berlinben, Hamburgban; maga a hatalmas német császár is melegen érdeklődik e kirándulás iránt. De a rendezőség előre nem akarja elárulni a meglepetéseket, mert nem óhajtja, hogy e kirándulásban túl sokan vegyenek részt, csakis a meghivott vendégeket viszik magukkal.

Az utazási programm két részből áll:

I.) Julius 10-én indulás Budapestről Bécsen át Berlin és Hamburgba; időzés Bécsben $2^1/_2$, Berlinben 3, Hamburgban 2 napig, innét tengeri kirándulás a világhirü Helgoland tengeri fürdőbe.

Visszautazás, tetszés szerinti megállhatási joggal bárhol, Drezda, Prágán át (honnét igen olcsón mellékkirándulást tehetni a közel fekvő Carlsbad és Marienbadba) s innét Brünnön át haza.

E kirándulás részveteli dija csak 85 frt s ebben benne van foglalva az egész utazás Budapesttől Hamburgig és vissza, külön vonaton, mind a 2-ik osztályban a szállás első rendü szállodákban, kiszolgálás stb. Bécsben, Berlinben, Hamburgban az egész utazási idő alatt (julius 10. — julius 20.) s a látni valók és főbb ünnepélyek.

II.) A programm második része az utazás Hamburgból (julius 20.) Dánia, Svéd- és Norvégországon át, több napi időzés Kopenhága, Stockholm és Christiániában, egy Fjord-vidéki kirándulás stb. Innét mellék-kirándulás a Nordcapig, az éjféli nap megtekintése.

E második út hivatalos programmja csak később lesz hivatalosan összeállitva, de annyit már is közölhetünk, hogy az egész út három országon: Dánia, Svéd- és Norvégországon át és vissza nem fog többe kerülni 80 frtnál. Ez út is 10—12 napig fog tartani.

Kétségtelen, hogy ily fényes kilátások és ily óriási kedvezmények mellett ezren és ezren óhajtanának résztvenni e kirándulásban; de a bizottság csakis korlátolt számban vihet magával vendégeket, a kirándulás a legszigorúbban zártkörü lesz és csakis a rendező bizottság által meghivottak (nők is) vehetnek abban részt.

A rendező bizottság lapunkat megtisztelte azzal, hogy előfizetőinknek ajánlatunkra kiállit és küld meghivókat, a mig a szám engedi.

Forduljanak tehát t. előfizetőink e részben egész bizalommal hozzánk.

A kirándulás első részének (Bécs, Berlin, Hamburg) 85 frt részvételi dija két részletben fizetendő D o l i n a y G y u l a urnál (Budapest, IV. Kecskeméti-utcza 13. sz.) póstautalványon és pedig 40 frt junius 15-ig, 45 frt julius 1-ig. Ugyanakkor és ugyanott elő is jegyeztethetik magukat a tovább utazásra: Kopenhága, Stockholm, Christiániába stb. Ugyan oda lehet fordulni részletesebb felvilágositásokért is. Különben lapunk is készséggel szolgál bővebb felvilágositásokkal.

Óhajtanánk, ha a lapunk előfizetőinek nyujtott eme rendkivüli kedvezményt minél többen vennék igénybe, mert bizonynyal mindannyan hálásak lennének érte.

Milassin Vilmos.

Állam. Egyház. Iskola.

(II. folytatás.)

É s z e l l e n e s a menyiben anélkül hogy valami erkölcsi hasznot hajtana, tömérdek költségbe kerül. Már p dig a pénzt olyas valamire pazarolni, olyanba ölni

Helyi és vidéki hirek.

— **Szentháromság vasárnapja** van ma, mely alkalommal nagymise után (10 órakor) a plébánia-templomból a pestis megszüneséért fogadalmi háta-körmenet vonul végig a belvároson, főtéren, és uri-utczán.

— **Pünkösd ünnepe.** A legragyogóbb időjárás mellett folyt le az idén pünkösd két ünnepe. A templomok megteltek hivőkkel s a kirándulások ez egyszer szokatlan nagy képet öltöttek. Már vasárnapon lehetett számos idegent látni, aki nagyobb városból vetődött ide, hogy nálunk vagy környékünkön élvezze a jó hegyi levegőt; de ennél sokkal élénkebb képet nyujtott pünkösdhétfője, mikor a szombathelyiek rándultak fel hegyeink közé. A kőszegi turista-kör rendezte a kirándulást, mintegy nyitányul a kies vidékünkön történenendő kirándulásokhoz és letelepedésekhez. A turista-kör meghivta Szombathely lakosságát a kirándulásra, és ezt ünnepiessé tette a szombathelyiek tömeges eljövetele s a rendező-bizottság rendkivüli intézkedései a meleg fogadtatásra. Vasárnap reggel némely épületen már a magyar trikolor lengett, ünnepséget, örömet hirdetve; de a hétfői legigazibb nyári ünnepi hangulatot még inkább emelték a zászlódiszt öltött házsorok s az utczákon nyüzsgő emberi sokaság. Délutáni 1 órakor gyülekeztek a rendezők a *Strucz* előtt, vállukon piros jelvényekkel, s hozzájuk csatlakozott a dalegyesület zászlójával s a kivánczsiak egész serege. Ezalatt megfordult a városban muzsikaszóval a helybeli zenekar, melylyel a menet fel kettőkor vig *induló* mellett a pályaháznak tartott. Itt nem soká kellett várni, mert a különvonat pont 2 óra 1 perczkor robogott elő, 456 vendéget hozva Szombathelyről. Markovits József, mint a turistakör elnökének, rövid üdvözlő beszéde után az óriási kiránduló-társaság folytonos éljenzések között s a zene vig hangjai mellett a *Strucz* elé vonult, honnan három csoportra oszolva, megtette a hegyi utat a *Hétforrás*-hoz. Az egyik csoport a *Szabóhegy* felé, a másik a szőlőkön át az *Ó-ház*-nak tartott s ennek érintésével jutott a kitüzött helyhez, mig a harmadik csoport egyenesen a *Hét-forrás*-hoz ment, a nagy összpontositás kies képü helyére. Eltáradva, ellankadva ért ide egyik-másik kirándoló a szokatlan sporttól, de csakhamar megvigasztalódott a kinálkozó paradicsomi élet által. Kitünő ellátásban részesült legtöbbje Markovits József, a Csácsinovits- és Mahorsits-család közös, valamint Küttel István, Ecker Károly stb. uri asztalainál. Asztalokról és ülőhelyekről általában jól volt gondoskodva, de, persze, ezernél több embernek nem szolgálhatott a rendező-bizottság egészen kényelmes letelepedési helyekkel, ez oly távolságban a várostól és egészen erdős helyen lehetetlen is volt. Azért a rendező-bizottság csak sajnálni tudja, hogy voltak elégedetlenek is, akik, mert kényelmes helyet nem találtak és a vendéglősök ételeit, italait is drágálódták, indignalódva távoztak a kiránduló helytől. Kevés kivétellel azonban mindenki jól érezte magát és a tánczhelyeket is felkereste. 7 óra után talpra állott az egész társaság, hogy a kitüzött időben érje el a völgyben fekvő Rőtöt és a várost. A zene hangjai mellett és énekszóval vonult át a társaság Rőtön, honnan rövid pihenő után a gyönyörü Gyöngyös-völgyben az esthajnal csillag világánál és Küttel István különböző szinü görög lenyénél tartottuk a bevonulást Kőszegre. Igen meleg, sőt megható volt a búcsuzás a vasuton. A szombathelyiek hálálkodva és szünni nem akaró éljenzések mellett vettek búcsut a kőszegiektől, kik zászlókkal és zenével kisértek le a vendégeket a készen álló különvonathoz, mely 10 óra 15 perczkor indult el a kedves társasággal. Hozza Isten mielőbb és minél nagyobb számban ismét körünkbe és szép vidékünkre! Eljenek!

— **Utazó iparos.** Freiberger Miklós, fiatal iparos, ki tudvalevőleg kormányköltségen utazza be a külföldet, eddigelé megfordult Gráczban, Salzburgban és Rosenheimben, mely helyeken a bőrgyárakat tekintette meg. A napokban levelet vettünk tőle Münchenből, melynek bőr- és enyvgyárait legjobban dicséri. Szerinte az enyvgyárosok igen titkolódzók és neki Münchenben csak ugy sikerült egy ilyen gyárba bejutni, hogy kilétét s utazásának czélját nem árulta el.

— **Az uj stacziókepek.** Hanély Antal, akadémiai festész, rajztanár, a kálvária uj stacziókepeiből már tizet mintául papirra tett, s arról külön e czélra preparált táplákra fogja festeni. A „Krisztus az Olajfák hegyén" czimü kép 2¼ m. hosszuságban és 1½ m. szélességben, a szigetbeli kápolna részére készülve, igazán művészi kivitelü. A tulajdonképeni stacziókepek kisebbek lesznek s festésükkel művészünk f. é. szeptember közepéig készül el.

— **Kethely.** Mint minden évben, bizonyára az idén is sokan keresik fel a Kőszeggel határos Kethely falut, hol ma búcsut tartanak. E kis községnek szép története van, melyet ez alkalommal dióhéjba szoritva a következőkben adunk elő: Kethely — régi okiratokban Gathal, Meinhart, — mint azt neve (Kethely = Keddhely is mutatja, egykor vásárokkal biró mezőváros volt. Piaczvám-jövedelmét II. Endre király 1224-ben a határában volt hegyi, másképp borsmonostori szüz Máriáról czimzett czisztercita apátságnak adományozta, melynek Meynhart egyik törzsbirtokát képezte. Itt szállt meg 1277. évi november 27-én IV. László magyar király és kisérő serege, midőn Henrik bécsi fiainak Kőszeg nevü várába utazott, hogy ott Rudolf római királylyal találkozzék. A királyi sereg ekkor Alsó-László és Kethely között a Répcze partjain ütött tábort, aminek emlékeül a hely neve ma is „Tábor". A király maga vagy a Kőszeg és Kethely közti Tagwache nevü kis fennsikon, vagy a Répcze közelében, talán a mai koresma helyén állott kastélyban lakott. Utóbbinak okmányokban még a XVII. században is nyomát leljük. 1667-ben ugyanis Gorupp Ferencz a győri káptalan előtt a laklalvi pálos-társháznak 14 fél és 1 egész jobbágytelket adott el Alsó-László és Kethely községek határaiban, s az utóbbiban egy nemes udvarhelyet is, a két helység közt és **Tábor-kastélyhoz** tartozott malmával együtt. A Tagwache-n az ujabb időben fedeztek fel épületmaradványokat. Ugyancsak itt időzött 1296. szept. 20-án Kőszegről jövet III. Endre király, ki a Német-Ujvári grófok megbüntetésére járt e vidéken. 1706 deczember havában egy kurucz előhad Berthóty Zsigmond parancsnoksága alatt Kethelyen telepedett le, hogy a császáriaknak Kőszegre viendő élesszállitmányait elfogja. Berthóty deczember 18-án este 120 lovast a város alá küldött czirkálásra, s maga többi 300 emberével lepihent. Ebergényi László báró, tábornok, észrevevén a kuruczcsapatot, a császári sereggel kirohant a váro-ból s azt oly gyorsan üzte vissza Kethelyre, hogy vele együtt ért a faluba. Mikorra Berthóty szállása udvarán lóra kaphatott, egyszerre kétszáz fegyver dördült el ellene. De a rettenthetlen ember, bár hét sebből vérzett, hirtelenében összeszedé huszárait s kétségbeesetten bevág a németek közé; visszanyeri podgyászát, keresztül vágja magát és kevés veszteséggel elmenekül. Egyetlen nevezetessége a kis községnek a templom, melynek gótikus szentélye 1239-ből való, s a melyet 1872-ben az akkori derék esperes-plébánosa kezdeményezésére csinosan restauráltak, a Szt.-Háromság tiszteletére van szentelve.

— **Valasztmányi ülés.** A kőszegi kath. gimnáziumi segélyző-egyesületnek f. hó 28-án választmányi ülése volt, a mely a Szarka Kolumbán halála folytán üresedésbe jutott titkári tisztséget Bakonyvári Ildefonz tanár urra ruházta. Örvendetes tudomásul szolgált, hogy a tagsági dijak csekély kivétellel hiány nélkül befolytak, s hogy az egyesület alaptőkéje jelenleg 2506 frt 52 kr. Ennek következtében a választmány elhatározta, hogy a tagdijak egy részét 4 szegény tanuló felruházására fordittja, a többit pedig a tőkéhez csatolja. — Az alapszabályok értelmében az évenkint — az iskolai év vége felé — tartandó közgyülés napjául junius hó 15-ikét tüzte ki.

— **Vizsgálatok rendje** a kőszegi kath. gimnaziumban az 1889/90. isk. év végén. Junius 11-én: vallástan az I. és IV. osztályban; junius 12-én: vallástan a II. és III. osztályban; junius 14-én: latin-, magyar, német a IV. osztályban; junius 14-én: latin-, magyar az I. osztályban; junius 16-án: magyar-, német-, latin a III. osztályban; junius 16-án: magyar-, latin a II. osztályban; junius 17-én: számtan-, rajz-, geometria a IV. osztályban; junius 17-én: számtan-, rajz-, geometria az I. osztályban; junius 18-án: számtan-, rajz-, geometria a III. osztályban; junius 18-án: számtan-, rajz-, geometria a II. osztályban; junius 19-én: természetrajz-, történelem a IV. osztályban; junius 19-én: földrajz az I. osztályban; junius 20-án: phys.-, földrajz-, történelem a III. osztályban; junius 21-én: földrajz a II. osztályban; junius 16, 17, 18-án magánvizsgálatok; junius 27-én: gyónás és áldozás; junius 28-án: Te Deum. Kőszeg, 1890. május hó 31-én. Az igazgatóság.

— **Tanulók szaporodása.** A helybeli kath. elemi népiskolákban évről-évre szaporodik a tanulók száma, ugy hogy a jelen tanévben 105 fiu ül ez iskola egyik tantermében. Miután az osztály túlságos népessége homlokegyenest ellenkezik a törvény szellemével és helyi viszonyaink is követelik e baj orvoslását, az iskolaszék legközelebb olyan javaslattal fog a városhoz fordulni, hogy a jövő tanévtől fogva évi 400 frt fizetés, egy szobából álló lakás és 4 köbm. fa-járulék kiszolgáltatása mellett ideiglenes minőségben egy segédtanitót alkalmazzon.

— **Sérelmes adókivetés.** A III. osztályu kereseti adó kivetési-tervezete közszemlére van kitéve a városházán. Akiknek alkalmuk volt ezt a tervezetet bebetekinteni, azt mondják, hogy az egész igen sérelmes és csak olyan embertől eredhet, aki a helyi viszonyokkal teljesen ismeretlen. Figyelmeztetjük ennélfogva adófizető polgártársainkat, hogy a tervezetet tekintsék meg és netaláni felszólamlásaikat késedelem nélkül adják be.

— **Erdészek tanulmány-utja.** A selmeczi III. éves erdész-hallgatók elmeleti tanulmányaik elvégzése előtt a szaktanárok vezetése alatt nagyobb tanulmány-utat szoktak tenni. E kirándulás az idén Vasvár- és Sopronmegye erdőségeinek szól s minthogy a tervezett kirándulások körébe városunk erdeinek egy részét is bele akarják vonni, az akadémia igazgatója, Farbaky István, m. kir. főbányatanácsos megkereste a városi tanácsot aziránt, hogy e tanulmány-uton résztvevő 3 tanár s mintegy 25—30 hallgató junius hó 16-án a szombathelyi erdőfelügyelő által felállitott kirándulási terv szerint a városi erdőket megszemléllhessék. Innen távozva a kirándulást Eszterházy herczeg uradalmában folytatják.

— **Beküldetett.** A *Günser Anzeiger* pünkösdi számában feljajdul valaki a sok hernyó miatt, mely gyümölcsfáinkat eszegeti, czélzatosan utalván e tekintetben a tanitók kertjeire és a gőzmalmi kaszárnya melletti gyümölcsfa-sorra. Kérdezi az illető, ha nem kerülhetne-e az ilyen fundus gondosabb kezekre. (—kann solches Besitzthum nicht in sorgsamere Hände gerathen?) Lakonice válaszoljuk: Wann m'r a mal sterb'n!

— **Iskolások nyaralása.** Az idei vakácziókban a *szünidei gyermektelepegyesület* ismét számos gyermeket fog kitelepiteni a vidékre. *Az orsz. középtanodai tanár-egyesület*, mely már tavai tett próbát, szintén módot akar nyujtani középiskolai tanulóknak, hogy a nyári szünet egy részét csekély költséggel, jó társaságban, egészséges hegyi vidéken tölthessék. Talán nem ártana, ha a turista-kör idegenforgalmi bizottsága az illető körök figyelmét e részben Kőszegre is felhivná.

— **Népesedési mozgalom.** Kőszeg városa lakosságának száma a mult 1889-ik évben 7301. A szaporodás Kőszegen 0·55%; a kőszegi járásban 1·26%. Az 1889. évben született Kőszeg város területén: törvényes ágyból 118 fiu és 95 leány. Nem törvényes ágyból 14 fiu és 5 leány. Halva született törvényes ágyból 4 fiu és 3 leány. A mult évben elhaltak 5 éven alul 32 fiu, 26 leány; 5 éven felül 62 férfi és 74 nő. A születéseknél a szaporodás esik: fiukra 1·81, leányokra 1·37 százalék. A halálozásoknál férfiakra esik 0·84, nőkre 1·01 százalék. — Általános szaporodás Kőszegen: 0·55 százalék.

— **Betörés.** Stilter József, salamoufai (salmansdorfi) lakos házába, illetve szobájába az ablakon át ismeretlen tettesek behatoltak és onnan több rendbeli ágy-, fehér- és egyéb ruhanemüeket mintegy 116 frt értékben elvittek. — Ugyanott özv. Fleischhacker Mária házába szintén az nap betörtek és valami 29 frt értékü ruhanemüeket vittek el.

— **Vásári tolvaj.** Özv. Lasits Józsefné is berándult a legutóbbi kőszegi országos vásárra, de nem látta el magát azzal, a mi a vásárban leginkább szükséges, t. i. pénzzel. 20 kr. volt összes kincse, melyet csakhamar el is vásárolt; mindamellett a lábbeli sátorok felé is ellátogatott, a hol egy neki megtetsző czipő ára után tudakozódott, s mig a czipésznő egy másik vevővel volt elfoglalva, addig ő felhasználva az alkalmat, a kiválasztott czipőt átadta mellette ácsorgó fiának, ki vele elirámodott. Csakhogy rosszul számitott, mivel a szomszéd sátorban észrevették miveletét s nyakon csipve őt, a járásbiróságnak adták át.

— **Uj telekkönyv.** Csepregben az uj telekkönyvi hivatal junius hó 1-én kezdi meg működését. A telekkönyv tisztviselői lesznek: telekkönyvvezető Kovács

---

melyből hasznot huzni nem lehet, sőt mi több káros is, — esztelen eljárás. Igy állunk az iskolamonopoliumunk!

Az állam ezen az alapon pénzét akár a sárba is dobhatná s lehet, hogy ebből több hasznot huzna. Mig az iskolamonopoliumról azt sem tudták micsoda fán terem, — azokban a boldog időkben, abban a setétnek kürtölt középkorban sőt még később is — egész a forradalomig — az iskola az államnak egy krajczárjába sem került; mert a szerzetesek, papok fedezték javaikból az összes költségeket. Azonban hol vannak ezen javak? Megadja erre a feleletet Mair: „A mit a forradalom el nem nyelt, azt az állam vette kezelés alá, a miben természetesen nincsen köszönet." Pedig be jó lennének most is! . . . És most?? Most az iskola azon államok nyakában óriási nyüg, mely önsúlyként nehezedik a jelenleg amugy is igen megterhelt adófizetők vállaira, anélkül mondom, hogy valami erkölcsi hasznot tudna felmutatni.

Az állami iskolamonopolium tovább jogellenes; mert nemcsak a szülők megszentelt, hanem az egyház isteni jogait is a lehető legérzékenyebb módon sérti.

Az Isten a szülőket gyermekekkel ajándékozta meg, őket gondjaikra, felelősségükre bizta s róluk egykor előtte számot tartoznak adni. A szülőknek tehát, hogy egykor gyermekeikről bátran számot adhassanak, legszentebb kötelességük őket ugy nevelni, hogy földi életükkel a menyországot kiérdemeljék, oda egykor eljuthassanak. Tehát kötelesek gyermekeiket vallásosan nevelni; vagy ha erre elegendő képességgel nem birnának, kötelességük erről gondoskodni. Vagyis kötelesek őket oly iskolákba küldeni, hol vallásos nevelésben részesülhetnek.

És mit tapasztalunk? Az állam természeti jogukból kifolyó kötelességeiket teljesiteni nem engedi! Oktatásmonopoliumával s iskola kényszerével ennek gyakorlásában a szülőket meggátolja, erőszakosan arra kényszerítvén őket, hogy gyermekeiket az ő iskolájába adják, — hol ahelyett, hogy rendeltetésüknek megfelelőleg neveltetnének, vallásosságát aláássák s hitét kiirtják.

Nem határozott sárbatiprása-e ez a szülők legszentebb jogainak, melyeknek erejénél fogva gyermekeiket vallásosan rendeltetésüknek megfelelően tartoznak nevelni? . . .

„Az oktatást és nevelést — irja Haller — önkényesen szabályozni, a szülők kezéből kiragadni és a gyermekeket oly iskolákba kényszeríteni, hol vallást nem tanulnak, a hasznosat pedig eltiltani: elviselhetetlen és a közjó ellen irányuló zsarnokság."

(Vége következik.)

János, soproni segédtelekkönyvvezető; irnokok Stuller József kismartoni és Kiss Lajos szent-gotthárdi járásbirósági díjnokok.

— **Hirdetmény.** Ezennel közhirré tétetik, miszerint Kőszeg szab. kir. város kéményseprési szabályrendelete a városi irodában közszemlére kitétetett és az ellen netán teendő észrevételek f. évi junius hó 15-ig beadhatók. Kőszeg, 1890. évi május 29. Tipka, polgármester.

— **A déli vasut uj menetrendje** Folyó évi junius hó 1-jével a déli vasut vonalain a nyári menetrend fog életbe léptettetni, melyből kifolyólag annak egyes vonalain következő menetrendváltozások fognak beállani. 1.) Budapest-pragerhofi vonal. A balaton-füredi fürdő évad tartamára a balatoni gőzhajókhoz való közvetlen csatlakozásban Budapest, Siófok között a 211. és 212. sz. gyorsitott személyvonatok fognak junius hó 1-től bezárólag szeptember hó 15-ig forgalomba helyeztetni. A 211 sz. v. Budapest d. v.-ról délutáni 5 órakor fog indittatni és 7 óra 52 p.-kor este Siófokra érkezni, mig a 212 sz. v. Siófokról este 8 óra 5 p.-kor indul és Budapest d. v. re este 11 óra 3 p.-kor érkezik. A Budapest d. v. — székesfehérvári 219 sz. helyivonat mely szintén már junius 1-jétől kezdve fog közlekedni, a nevezett naptól bezárólag szeptember hó 15-ig Budapest d. v.-ról indul 3 óra 20 p. délután, Székesfehérvárra érkezik 5 óra 57 p. délután, mig a jelenleg ezen vonalon közlekedő 217 sz. helyivonat junius hó 1-től kezdve elmarad. A m. kir. államvasutak Budapest--Brucki vonatával közvetlen csatlakozásban álló Budapest d. v. — Kelenföldi összekötő vonatok csak csekély változásokat szenvedtek, a mennyiben a 293 sz. v. 8 óra 30 p. delelőtt, a 291 sz. v. 2 óra 29 p. délután és a 295 sz. v. 5 óra 38 p. délután indul, mig a 296 sz. v. 8 óra 53 p. este és a 298 sz. v. 10 óra 20 p. este érkezik Budapest d. v.-ra. A Budapest pragerhofi vonat gyors- és személy-vonatai változatlanul megmaradtak és igy ezek a jelenleg érvényben levő menetrend szerint fognak közlekedni de megjegyzendő, hogy a puszterthali vonal gyorsvonatainak gyorsitása folytán az összeköttetés Budapest és Meran között a 201 és 202 sz. gyorsvonatok közvetitésével 19 órára szállittatott le. A Boglár-szemesi vonalon a 110 sz. őrháznál Lele megállóhely létesittetett, melynél a 203 204 215 és 216 sz. vonatok szükségesetén 1 p.-re meg fognak állani. 2.) Kanizsa—Bécsujhelyi vonat. A Kanizsáról 2 óra 15 p. délután induló személyvonat gyorsittatott, miért is az Bécsujhelyre már 7 óra 13 p. kor és Bécsbe 8 óra 44 p. kor fog megérkezni; a Bécsujhely és Szombathely között közlekedő 308 sz. vonat szintén gyorsitva lett. Változást szenvedett továbbá a 306 sz. v. Sopron és Szombathely között, minek folytán ezen utóbbi vonat Sopronból már 4 óra 30 p. délután indul és 6 óra 36 p. este érkezik Szombathelyre. Evvel kapcsolatosan a *Kőszeg-szombathelyi* h. é. v. 1607 sz. vonata szintén korábban, azaz már 6 óra 3 p. este fog Kőszegről indittatni. Sopron és Savanyukut között vasár és ünnepnapokon kedvező időjárásnál egy személyvonat fog közlekedni, mely Sopronból 2 óra 36 p. délután indul és Savanyukutra 3 óra 46 p. érkezik. Kanizsa-Barcsi vonat. A 610 sz. v. Barcsról 15 perczczel később azaz 8 óra 55 p. este fog indittatni, de a Kanizsára való változatlan megérkezése kedveért menetideje megfelelően rövidittetett. A többi fel nem sorolt vonalakon az eddigi menetrend változatlanul megmaradt. Közvetlen I. és II. kocsik f. é. junius hó 1-től kezdve a 201 és 202 sz. gyorsvonatoknál Budapest d. v.—Fiume (Abbázia), Budapest d. v. —Triest Budapest d. v. Franczensfeste között, továbbá a 207 és 208 sz. vonatoknál Budapest d. v. Pakracz—Lipik, és végre 293 és 207 sz. valamint a 296 es 208 sz. vonatoknál Budapest d. v.—Bécs között (Kelenföld Bruckon át) fognak közlekedni. Bécs—Eszék között (Barcson át) valamennyi osztályu közvetlen kocsik a 606/301, 605/302, 610/303 és 609/304 sz. vonatoknál közlekednek, a Steinbrück-bosna-brodi közvetlen kocsik Sziszeken át az 501 és 502 sz. vonatoknál lesznek besorozva. Az uj menetrendre vonatkozó további részletek a már nyilvánosságra hozott menetrendekből vehetők ki.

Tudósítás. **A nagyérdemü közönségnek becses tudomására hozom, hogy julius hó közepe felé hosszabb időre elutazom.**

Scharpf Jenő, fogmüvész,
Kőszeg, belváros 25. sz., a vár mellett.

Vegyes hirek.

— **Felhivás.** Az őrségi evang. reform. egyházmegye tagjainak Körmenden, f. évi junius 5-én délelőtt 9 órakor tartandó egyházmegyei közgyülése alkalmával fogják szeretve tisztelt egyházmegyei gondnokuk, nagyságos Chernel Ferdinánd 25 éves gondnoki jubileumát megtartani. Programm: 1.) Reggel fél 9 órakor gyülekezés az evang. reform. lelkész lakon. 2.) 9 órakor hálaadó isteni tisztelet az evang. reform. templomban. 3.) Isteni tisztelet után a templomban a gyülés megalakulása, az ünnepeltnek üdvözlése, a gyülés megnyitása és folytatása. 4.) Délután 2 órakor a „Korona“ vendéglő nagytermében közebéd.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Pünkösd vasárnapján éjjel vonatösszeütközés következtében rémes vasuti katasztrófa történt a magyar államvasutak rákoscsabai állomása előtt. A Hatvan felől jövő tehervonat teljes erővel nekiütközött a Rákos-Csabán a nyilt pályatesten veszteglő utasokkal telt személyvonatnak s a hátul levő négy kocsit izzó-porrá törte. Az utasok közöl három férfi és egy nő szörnyet halt és számosan megsérültek. A katasztrófát a tehervonat mozdonyvezetője okozta.

— **Napfogyatkozás.** Gyűrüalaku napfogyatkozás lesz junius 17-én egész Európában, Ázsiában (kivéve a keleti részét) és Afrikában (egész az egyenlitőig). A hold képe azonban csak 140 kilómeter széles földszalagról tekintve fogja a nap képet eltakarni Igy teljes napfogyatkozás a Saharából, Krétából, Kis-Ázsiából és Kaspi tó mellől lesz látható. Minálunk a napnak csak $^{56}/_{100}$ része lesz eltakarva. A fogyatkozás kezdődik délelőtt fél tiz órakor s végződik déli fél egy órakor.

— **A berlin-hamburg-nordcapi kirándulás** iránt, melyet a magyar államvasutak városi menetjegy irodája rendez, olyan érdeklődést keltett a nagy közönség körében, amely ettől az utazástól természetszerüleg várható volt. A nagy érdeklődést tekintve, a menetjegyiroda abban a szerencsés helyzetben van, hogy az eddigi amugy is nagyon alacsony árakat leszállithatta, amiről a programm ad részletes felvilágositást. A programm különben már megjelent és bárkinek kivánatra megküldetik. A közönség érdeklődéséről általában az nyujt tájékoztatót, hogy éppen háromféle az a csoport, mely eddig a résztvevésre jelentkezett. Ezek elsejében, mely csupán Berlinig utazik, túlnyomóan olyanok vannak, akik mint valamely lövészegylet tagjai csatlakozni kivánnak a budapesti lövészegyesülethez, mely a berlini nagyszerü lövészünnepélyre utazik, hogy ott a magyar lövészet minél méltóbban legyen képviselve; a második csoport, mely Hamburgig megy, jobbadán olyanokból áll, akik valaminő tengeri fürdőt kivánnak meglátogatni; mig a nordcapi kirándulók, akik e kirándulás hosszu tartama miatt valószinüleg a legkisebb csoportot fogják képezni, a társadalom elitjéhez tartoznak, főurak, tudósok, irók, stb. Általában az eddigi összes jelentkezők, nemcsak nagy utazó közönséget, de észrevehetőleg elegáns társaságot fognak alkotni.

— **A megzavart emésztés** (székrekedés) komolyabb következményeket vonhat maga után, mint az e bajban szenvedők legtöbbje gondolja. Oly kór-tünetek s fájdalmak, mint: vér-torlódás, szédülési rohamok, fejfájás, szivdobogás, felfúvódás, ét-vágytalanság, lankadtság, stb. jelentkeznek, a nélkül, hogy az ember tudná az okát. Azonban, ha a gyógyszertárakban kapható, Brandt Richard gyógyszerész-féle valódi svájczi labdacsok (egy doboz ára 70 kr.) használatával a megzavart emésztést rendbe hozzuk, az e bajból eredő kór-tüneteket is elenyésztetjük. De mindig, csak is a fehér keresztel vörös mezőben, s Brandt Richárd névaláirásával, mint védő-jegygyel, ellátott dobozokat kell kérni.

Köszönet-nyilvánitás.

Mindazoknak, kik b. nőm, illetőleg anya, nagyanya, nővér és anyós

Glatzhofer Samuné,

szül. Szép Máriának

sulyos betegsége alatt és temetése alkalmával oly szeretetteljes részvétet tanusitottak, legforróbb köszönetünket nyilvánitjuk.

A gyászoló család.

Szerkesztői üzenetek.

J. S. helyben. Dolgozata nem alkalmas a közlésre. — **Sz. M** Bozsok. Feledékenységből maradt el. Most jó csomóval megy. — **T. L** Hegyesd. Kimeritően irok mindenről. A gömbölyü jószág tegnap érkezett meg. Üdvözletünk! — **F. H.** Budapest. Nem lapunk keretébe való. Különben is elcsépelt dolgok. — **T. E. M** . . . . t. Ami kevés maradt, küldjem? Jól vannak azok is, mi is. Szépen köszöntelek!

Közgazdaság.

— **A trieszti általános biztosito-társaság** (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 29-én Triestben tartott 58-ik közgyülésén beterjesztette az 1889-ik évi mérlegét.

A közgyülésnek tett jelentésekből értesülünk, hogy az életbiztositási ágban a dijtartalék 2.046,093 frt 42 krral szaporodott és 1889. deczember 31-én 26.634,162 frt 01 krra emelkedett, mig az 1889-ben ujonnan kötött biztositások összege 16.225,817 frt 85 krra rugott, miáltal az 1889. deczember 31-én érvényben levő biztositások tőke összege 116.904,648 frt 39 krra felszaporodott.

Az elemi biztositási ágazatokban a dijtartalék 2.104,541 frt 21 krt tesz ki, mig az 1889. deczember 31-ikén a jövő években érvényre maradó dijkötelezvények összege 23.544,053 frt 22 krra rug.

Az értékpapirok árfolyam ingadozásának fedezésére szolgáló tartalékalap 253,855 frt 74 krral szaporodott éa 1889. deczember 31-én 1.190,453 frt 60 krra emelkedett, noha a kisorsolandó értékpapirok csak is névértékükkel lettek a mérlegbe felvéve.

A tőkésitett nyereségtartalék elérte az alapszabályszerinti magasságot 2.625 000 frttal, mig az ingatlanok tartalokalapja 1.289,480 frt 92 krra emelkedett.

Az 1889 ben kifizetett károk összege: 10.114,545 frt 47 kr. A társaság alapitása óta egész 1889. december 31-éig 227.371,940 frt 22 krnyi tekintélyes összeget fizetett ki károk fejében. Ezen összegből 139.041 káreset 42.396,621 frt 32 krnyi kártéritéssel hazánkra esik.

Az összes biztositéki alapok 2,388,389 frt 32 krról 40.758,238 frt 42 krra emeltettek és a legjobb értékekben vannak elhelyezve. Tiszta nyereség fejében 653,438 frt 48 kr, lőn kimutatva, miből minden egyes részvényre 106 arany forintnyi — 265 franknyi jutalék esik.

Mint ismeretes, az Assicurazioni Generali életbiztositott feleinek érdekében már évek előtt elhatározta és alapszabályainak 43. §-a értelmében keresztül is vittte, hogy az életbiztositási ág dijtartaléka a B) mérleg szerint egészen külön kezeltetik és külön számoltatik el, és, hogy az alaptőke és a nyereménytartalékok felét kizárólagosan az életbiztositottak javára külön lekötötte. 1889-ben nevezett intézet az életbiztositási tárczája érdekében még egy igen nevezetes és fontos lépést tett előre, a mennyiben kijelentette, hogy az életbiztositási ág különös érdekében a jégbiztositást üzletköréből kizárja és azt mint a baleset ellen való biztositásnál tette, egy külön e czélra szolgáló intézetnek átengedi.

Ez által a triesti általános biztositó társaság üzletfelei még is azon helyzetben vannak, hogy összes biztositásait a nevezett intézet ügynöke által helyezhetik el jól és megbizhatóan, mert a mint a baleset ellen való biztositásokat az „Első o. általános baleset ellen biztositó társaság“ által intézteti el, ép ugy utalja a jégbiztositásokat a szintén általa támogatott „Magyar jég- és viszontbiztositó részvénytársasághoz“ elintézés végett. Minthogy, mint ismeretes, ezen két intézet mindegyike egy-egy teljesen befizetett millióra rugó alaptőke és az Assicurazioni Generali jól kipróbált ügynöki hálózata felett rendelkezik és azonkivül az anyaintézet szolid elvei szerint kormányoztatik, nevezett két társaság is azon kellemes helyzetben van, hogy biztositási ágaikban a legmesszebbre terjedő biztositékokat képesek nyujtani.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikkal reggel	d. u.	este.
	Budapesti idő.				
—	**Köszeg**	ind.	5^{15}	12^{04}	6^{03}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{29}	12^{17}	6^{24}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{46}	12^{33}	6^{41}
18	**Szombathely**	érk.	6^{01}	12^{47}	6^{56}
—	**Szombathely**	ind.	6^{45}	3^{30}	7^{15}
7	Német-Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{46}	7^{13}
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{16}	4^{03}	7^{40}
18	**Köszeg**	érk.	7^{31}	4^{16}	8^{01}

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo . .	8 frt. 70 krtól	8 frt. 90 kr-ig.
Rozs	„ . .	8 „ 70 „	8 „ 90 „
Árpa	„ . .	7 „ 25 „	8 „ — „
Kukoricza	„ . .	6 „ 15 „	6 „ 30 „
Zab	„ . .	8 „ 70 „	9 „ — „

		frt.	kr		frt.	kr
Buzaliszt I.	100 kilo	15	50	100 kilo burgonya	—	—
„ II.	„	14	40	Marhahus . 1 kilo	—	48
Rozsliszt I.	„	14	30	Marha zsir	1	10
„ II.	„	12	60	Disznóhus . „	—	56
Buzakorpa .	„	5	—	„ zsir . „	—	76
Rozs „ .	„	4	75	Borjuhus . „	—	60
Köleskása .	„	11	—	Birkahus . „	—	40
Dara . .	„	16	90	1 méterről bükkfa	13	50
Árpa dara .	„	8	—	„ „ dorong	10	--
Széna . .	„	2	80	„ tölgyfa	9	40
Szalma . .	„	1	70	„ „ dorong	7	60

2739/89.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **a kőszegi takarékpénztár** végrehajtatónak **Hoffer József, Hoffer Anna** terj. Munárné, ugy elhalt Hoffer János ismeretlen örökösei végrehajtást szenvedő elleni 210 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbiróság területen levő Kőszeg sz. kir. város határában fekvő a kőszegi 713. sz. tjkvben A. †. 1324. hr: 785. házszámu ingatlanra 240 frt és a (6634—6635) hr. szőlőre 172 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1890-dik évi junius hó 27-dik napjának délelőtt 10 órakor Kőszegen a biróság helyiségében

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok ajánlati árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1890 ik évi márczius hó 11-ik napján.

A kőszegi királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljárásbiró.

ASSICURAZIONI GENERALI 1889. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL. Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez [1889.] **KIADÁS.**

A tétel neve	Ösz.	Bevételek Üzlet frt	k	Vagyon frt	k	Összes frt	k
1. Dijmaradék a mult évről: a) tűzbiztosítás	1961061 50						
b) szállitmány-biztosítás	115810 29						
c) jégbiztosítás	46336 61	2123220	40			2123220	40
2. Tartalék oly károkra, melyek 1888. decz. 31-én még függőben voltak: a) tűzbiztosít.	361945 31						
b) szállitmánybiztosítás	246169 19						
c) jégbiztosítás	1571 86	610686	36			610686	36
3. Dijak a térítések levonásával: a) tűzbiztosítás	8904602 14						
b) szállitmánybiztosítás	1601892 56						
c) jégbiztosítás	218746 91	10725241	61			10725241	61
4. Kotvényilletékek: a) tűzbiztosítás	255481 74						
b) szállitmánybiztosítás	13 71 [illegible]						
c) jégbiztosítás	25 92 53	353945	82			353945	82
5. Tőke elhelyezések jövedelme: a) Értékekre adott előlegek kamatai	1923 05						
b) Állam- és más értékpapirok kamatai és oszt.	232742 83						
c) Kamatok váltoleszámitásból, folyó-számlától stb.	61051 83			295716	71	295716	71
6. Nyereség különféle értékesítések folytán				87006	65	87006	65
7. Az állam- és egyéb értékpapirok többletértéke az 1889. decz. 31-iki árfolyam szerint számitva				940586	4	940586	94
A tűzbiztosítási ágba befoglalvák a tűzkárveg biztosításban elért eredmények.							
Összesen		13813094	19	573247	30	14386341	49

A tétel neve	Ösz.	Kiadások Üzlet frt	k	Vagyon frt	k	Összes frt	k
1. Viszontbiztosítási díjak: a) tűzbiztosítás	3078174 [illegible]						
b) szállitmánybiztosítás	71[illegible]545						
c) jégbiztosítás	465765 32	3930699	91			3930699	91
2. Károk: a) tűzbiztosítás, kifiz. kárösszegek frt 2,404,927 60; tart. még ki nem fiz. károkra frt 350,538 60 (Átviszonbizt. levonásával)	2774166 10						
b) szállitm.-bizt. kifiz. kárösszegek frt 655,465 33; tart. még ki nem fiz. károkra frt 288,553 29	944030 [illegible]						
c) jégbiztosítás, kifiz. kárösszegek frt 1,994,554 07; tart. még ki nem fiz. károkra frt 1,950 91	1996504 98	5715300	06			5715300	06
3. Dijtartalék 1889. decz. 31-én még f. biztosításokra: a) tűzbiztosítás; b) szállitmánybiztosítás; c) jégbiztosítás (teljesen teherrmentes)	1997813 51 / 124716 94 / 79813 76	2196541	21			2196541	21
4. Jutalékok: a) tűzbiztosítás	811880 75						
b) szállitmánybiztosítás	50183 14						
c) jégbiztosítás	165720 36	1027724	25			1027724	25
5. Általános kezelési költségek: a) tűzbiztosítás	46 818 24						
b) szállitmánybiztosítás	81789 [illegible]						
c) jégbiztosítás	140992 [illegible]	690940	63			690940	63
6. Adók és illetékek: a) tűzbiztosítás	193651 67						
b) szállitmánybiztosítás	707[illegible] 10						
c) jégbiztosítás	14083 54	215399	01			215399	01
7. Az ellátási pénztár kamatai				16569	44	16569	44
8. Kétes követelések leírása				17096	32	17096	32
Nyereség		3[illegible]694	12	539651	51	578345	62
Összesen		1381[illegible]	[illegible]	573247	30	14386341	49

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez — Életbiztosítási osztály. [1889.]

A tétel neve	Ösz.	frt	k	frt	k	frt	k
1. Dijtartalék a mult évről	2458[illegible] 50						
le: viszontbiztosítások	601166 57	23986902	01			23986902	01
2. Tartalék 1888. decz. 31-én függőben levő károkra		219878	00			219878	00
3. Dijbevétel: a) Halálesetre szóló biztosításokra	4994970 06						
b) elélésre szóló biztosításokra	598664 05						
c) évjáradékra szóló biztosításokra	144467 86	6-38083	36			48[illegible]	
4. Kotvénydijak		63514	71			63514	71
5. Dijtartalék átadott viszontbiztosításokra		700388	33			700[illegible]	
6. Kihelyezett tőkék jövedelme: a) Jelzálog követelések kamatai	75401 92						
b) Értékekre adott előlegek kamatai	1185 54						
c) Állam- és más értékpapirok kamatai	772196 57						
d) Folyó számlák kamatai	21500 0[illegible]						
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	863239 80						
f) Életbiztosítási kotvényekre adott előlegek kamatai	140891 90						
Összesen	1655433 87						
miből le levonva a tartalék rendes jutalékát	1424553 78	1094559	78			10[illegible]	
marad	230880 09			230880	09	230880	[illegible]
7. Nyereség különféle értékesítések folytán				314 2	2[illegible]	3145[illegible]	
8. Az állam- és egyéb értékpapirok többletértéke az 1889. decz. 31-iki árfolyam szerint számitva				138[illegible]	8[illegible]	133 [illegible]	80
Összesen		30[illegible]2678	[illegible]	3[illegible]5601	77	31[illegible]	[illegible]

A tétel neve			frt	k	frt	k	frt	k
1. Viszontbiztosítási dijak			188864	11			188864	11
2. Fizetések esedékes biztosításokért:	Készpénzb.	Tartalékb.						
a) halálesetre szóló biztosításokért	1816419 89	307636 10						
b) elélés esetére szóló biztosításokért	485[illegible] 71	133862 [illegible]						
c) évjáradékokért	137462 8[illegible]	31 8 50						
	2389685 45	443135 49						
Levonva viszontbiztosítások fejében	40369 0	2[illegible] 0 —						
	2349315 65	419135 49						
	2349315 65		2768551	14			2768551	14
3. Kotvények visszavásárlások			352636	82			352[illegible]	82
4. Dijtartalék a kezelési költség tartalék az 1890. évi számlára:	Tartalék	Költség-tartalék						
a) Halálesetre szóló bizt.	21[illegible]07 18	3615 [illegible]17						
b) Elélésre	5195[illegible] 29	17971 29						
c) Járadékbiztosítás	1[illegible] 54	—						
	27431487 46	3 9523 46						
Összesen	27431187 40							
Levonva a kiegészítési részleteket	27[illegible]110 0[illegible]							
Netto-tartalék	1176[illegible] 65		26834162	01			26834162	01
5. Orvosi tiszteletd.			445[illegible]	7[illegible]			44507	78
6. Jutalékok (az év folyamá. kifiz.)			2774[illegible]	[illegible]			277455	22
7. Költségek			440[illegible]	1[illegible]	12554	87	453826	47
8. Adó és bélyeg			5078[illegible]	93			50738	93
9. Kamatok a nyereménynyel biztosítottak javára					15643	80	156[illegible]	[illegible]
10. Leírás kétes követelésekre					27099	64	270[illegible]	64
Nyereség			167479	1[illegible]	220333	30	387[illegible]	56
Összesen			3[illegible]9[illegible]4 6[illegible]	[illegible]	275661	17	3[illegible]	67

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1889. deczember 31-én.

VAGYON

Szám	A tétel neve	A. frt	k	B. frt	k	Összesen frt	k
1	A részvényesek adóslevelei a tőke be nem fizetett részéről	1887500	—	1887500	—	3675000	—
2	Ingatlan birtok: a) városi telkek			4664993	18		
	b) földbirtokok (gazdasági leltárral)			2872[illegible]6	18	7336[illegible]9	34
	c) 1889. deczember 31. még el nem adott gazdasági termények a társaság földbirtokaiból			10025[illegible]	08	10025[illegible]	08
3	a) Kolcsönök a társaság életbiztosítási kotvényeire			2865[illegible]	97		
	b) Aktiv életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkék vételára			83345	—	[illegible]79018	27
4	Kamatozó jelzálogilag biztosított tőke-kolcsönök ingatlanokra a jelzálog osztályba tartozók kivételével a) folyó 1,409 642 35 frt b) hátralékos 6,392.47 frt			1415[illegible]41	82	1415041	82
5	Kölcsönök letétemenyezett állam- és más értékpapirokra	3[illegible]70	11	22890	—	52690	11
6	Állam- és más értékpapirok	4369563	06	17377163	3[illegible]	21[illegible]6[illegible]28	37
7	Váltók a tárczában	556139	—			556139	—
8	Előlegek a jelzálogosztályunk (alapsz. I. sz. a) szerint)			381466	73	381466	73
9	Pénzek folyó számlán különböző bankokcál és hitelintézeteknél	636180	46	84777	178	14[illegible]96	19
10	Készpénz kezelet a triesztti és velenczei igazgatóságok pénztárában	317[illegible]8	52	[illegible]	91	[illegible]	43
11	Készpénz-készlet a fiókok pénztárában	72390	85	17[illegible]7	04	[illegible]	87
12	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	593[illegible]80	70	22[illegible]78	54	[illegible]	24
13	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	1066734	69	177451	[illegible]	[illegible]	
14	Maradvány az A mérleg folyó számlájából			59497	1[illegible]	[illegible]	13
15	a) Adósok különböző czímek alatt	392[illegible]00	27	30081	[illegible]	[illegible]	
	b) Adósok jelzálog kölcsönökre hátralékos kamatokkal			3[illegible]		[illegible]	
	c) Letétek kezesség és biztosítók gyanánt	593965	01	47447	[illegible]	10[illegible]	61
	d) Letét földtehermentesítési alapítvány	3000	—			3000	—
16	Dijtartalék átadatott élet-viszontbiztosításokra			7003[illegible]	[illegible]	7[illegible]	
17	Bútorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, cégtáblák, papir és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—
18	Előlegezett intézkedések és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—
	[Összesen]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	Az 1889. deczember 31-én a jövő évekre érvénybe maradó dijkötelezők értéke . . . frt 33.544.058.39						

TEHER

Szám	A tétel neve	A. frt	k	B. frt	k	Összesen frt	k
1	Alaptőke	2625000	—	2625000	—	5250000	—
2	Tőkésített nyereségtartalék	1312500	—	1312500	—	[illegible]	—
3	Tartalék az értékpapirok árfolyam ingadozásának fedezésére	8[illegible]4636	07	35427	53	119[illegible]453	[illegible]
4	Ingatlan tartalék			1289480	92	1289480	92
5	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	60000	—	60000	—		
6	a) Dijtartalék még érvényben levő biztosítékokra az A mérlegen	2194 41	21	—	—	2194[illegible]41	21
	b) a B mérlegen			26834162	01	268[illegible]	01
7	Tartalék bejelentett, és deczember 31-én még ki nem fizetett károkra. az A mérlegen	641063	—			641063	—
	a B mérlegen			419135	49	419135	49
8	Osztalékalap az életbiztosításban) II. A tábl. frt 35[illegible]; nyereménynyel biztosítottak javára) 13 és 18 A tábl. frt 81,651, [illegible]			614422	19	614422	19
9	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	370401	33			370401	33
10	Jelzálog hitelezők	—	—	—	—	—	—
11	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	[illegible]	43	38112	90	715941	33
12	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	1 193	[illegible]	3717	26	21911	28
13	a) Hitelezők különböző czímeken	[illegible]	18	52195	86	684444	10
	b) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	[illegible]	01	474477	80	10[illegible]418	81
14	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	[illegible]	18			5[illegible]978	13
15	Gödnel alapitvány	5[illegible]	91			564	91
16	Girard alapitvány	4977	50			4977	50
17	Goldschmiedt alapitvány	3000	—			3000	—
18	Felosztható nyereség	340334	69	315083	78	653436	40
	[Összesen]	[illegible]	43	36[illegible]	[illegible]	[illegible]	14
	A jövő években injárandó tűzbiztosítási dijak . . . frt 33.544.053 2						

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triesztben: Dr. Morpurgo Richárd, Besso M., Báró Bruck Ottó, Dr. Cotteli [illegible] [illegible] titkár-igazgató [illegible]

Báró Morpurgo József. [illegible] V. A vezérillthár: Besso József.

Magyarországi vezérügynökség, Budapesten, az intézet saját házában Dorottya-utcza 10. sz.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanitt felvilágositások a legnagyobb készséggel adatnak és biztositási ajánlatok a tüz-, jég-, élet- és szállitmánybiztositási ágazatokban a legszolidabb feltételek és legolcsóbb dijak mellett eszközöltetnek.

A kőszegi ügynökség

Handlei Vilmos.

COGNAC
JULES BELLOT és társa
a legbiresebb ház — Alapittatott 1849.
Ajánlja valódi, erősitő C o g n a c-ot, mely hires, lágy és kellemes ize végett.
Egyedüli bevásárlóhely Kőszegen
Fuchs Ferencz urnál
belvárosban.

Nagy földmivelési és Kiállitás Bécsben a rotundában
erdőgazdasági mű- és ipar-
világitott vurstli-park és rotunda este villanyvilágitással
máj. 14-tól okt. 15-ig d. e. 10-től este 10 ig.
Belépti dij 40 kr. — Vasárnap és ünnepnapokon 30 kr. — Gyermek-jegy 20 kr.

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta
a főtisztelendő és hegyes
„Benedek-rendü' szerzetesektől
Soulac-i apátság Girondeben
Prior: Dom Maguelonne.
2 arany érem: Brüssel 1880 — London 1884
A legmagasabb kitüntetések.
Feltalál-1373-ban Pier. Boursaud Prior által.

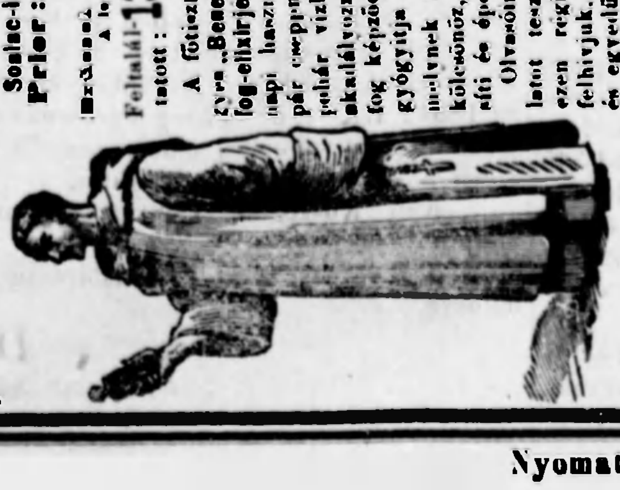

A főtisztelendő és kegyes „Benedek-rendü"-ek fog-elixirjének mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vizben — megakadályozza a lyukas fog képződését és megnyógyitja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghust erősiti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmüket ezen régi és hasznos készitményre felhivjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a fogfájás ellen.

Ház alapittatott 1807-ben. **SEGUIN Bordeaux** 106 és 108. Rue Croix de Sequey.

Főügynök:

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszertárakban és gyógyszerárú- (drogue) kereskedésekben.

8 év óta jónak bizonyult, száz meg száz elismerés.
1 perez alatt, kefélés nélkül fényes csizma.
Gaertner Rich.
folyékony franczia fénymáza.

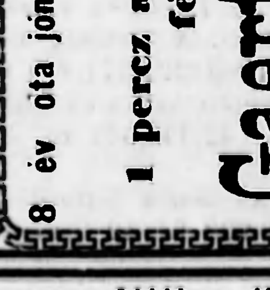

Védjegy.

Bekenjük a bőrt és azonnal feltünik az erős fekete fény, mely 8 napon át eltart, nedvességben nem ereszkedik meg és vizhatlanná teszi a bőrt. Takarékos, tiszta és gyors. Alkalmas a főt. papságnak, tisztoknak, gazdáknak, erdészeknek, úri és mindenkinek. Úri, női és gyermeklábbelihez, lószerszámokhoz stb. Használatban van a cs. és kir. csapatoknál.

Portomentes szétküldéssel 2 palaczk 1 frt 30 kr., 6 palaczk 3 frt. 12 palaczk 4 frt 60 kr.

Gaertner Rich. chemiai gyára,
cs. és kir. hadseregszállitó,
Bécs, Gisella-utcza 4.
Kapható Kőszegen: **Roth Sándor, S. Neumann** és **Deutsch Dávid** bőrkereskedő uraknál.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszeg"n.